

Uzasadnienie
do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie
z dnia 28 maja 2014 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Trzciana PLH180018

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm).

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

(Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, ze zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. Nr 31, poz. 206) i może być przedmiotem opiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy).

Jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Obszar Natura 2000 Trzciana PLH180018 został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej 2009/91/WE (decyzja Komisji Europejskiej z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na alpejski region biogeograficzny – Dz.U. L 43 z 13/02/2009, str. 21—58).

Obszar obejmuje jedno z pasm Beskidu Dukielskiego, położone między doliną Jasiołki na wschodzie, dolinami Mszanki i Iwielki (Iwełki) na południu i zachodzie a doliną Dukielki na północy.

Głównym walorem obszaru są kolonie rozrodcze dwóch gatunków nietoperzy z załącznika II Dyrektywy siedliskowej: podkowca małego *Rhinolophus hipposideros* i nocka dużego *Myotis myotis* zamieszkujące strych Pustelni św. Jana z Dukli. Kolonia podkowca małego liczy maksymalnie około 130 dorosłych osobników i jest największą kolonią tego gatunku na Podkarpaciu. W przypadku nocka dużego liczebność sięga 100 osobników, jednak od kilku lat systematycznie maleje.

Obszar obejmuje również 5 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy siedliskowej. Najszerzej rozprzestrzeniona jest żyzna buczyna karpacka *Dentario glandulosae* - *Fagetum*, której z niewielkim udziałem towarzyszą: kwaśna buczyna górską *Luzulo luzuloidis* - *Fagetum*, grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* oraz łągi ze związku *Alno-Ulmion*. Na południowych stokach Kamiennej Góry znajduje się 8 jaskiń pseudokrasowych o łącznej długości 25 m, które występują w obrębie wychodni piaskowców z Mszanki. Największe jest Schronisko w Trzcianie VIII o długości 7 m. niemniej jednak przedmiotem ochrony obszaru są 3 z nich tj.:

- jaskinie nieudostępnione do zwiedzania (kod 8310);
- kwaśne buczyny (kod 9110);
- żyzne buczyny (kod 9130);

Plan zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty – projektowanego Specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Trzciana (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.). Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej. Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się 08.03.2011r. w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowywanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V. Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dokonano przeglądu wszystkich jaskiń w obszarze oraz przeprowadzono pełną inwentaryzację siedlisk przyrodniczych

znajdujących się na gruntach nie będących zarządzie LP. Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych pozostających w zarządzie Nadleśnictwa Dukla była wyrwykowa i skupiała się głównie na siedliskach rzadkich. Na potrzeby przedmiotowego PZO nie prowadzono inwentaryzacji nietoperzy, gdyż pełną wiedzę w tym zakresie dostarcza monitoring prowadzony przez PTPP „pro Natura”.

Główne zagrożenia w przypadku siedlisk leśnych (buczyny kwaśne i buczyny żyzne) wiążą się m.in. z obecnością w drzewostanie sosny i innych gatunków obcych i czynnikami abiotycznymi. Potencjalnie zagrożeniem dla tych siedlisk może być niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna prowadząca do: przekształcenia struktury wiekowej drzewostanów, uproszczenia ich budowy (monotypizacją), zmniejszenia udziału mikrosiedlisk związanych z rozkładającym się drewnem, obecności gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie oraz nadmiernego rozluźnienia zwarcia drzewostanu i zmiany składu gatunkowego runa lub nadmiernego rozwoju warstwy podszytu.

W przypadku trzeciego z siedlisk przyrodniczych występujących w obszarze – jaskiń nie udostępnionych do zwiedzania, zagrożenia mają wyłącznie charakter potencjalny i wiązać się mogą z dewastacją czy próbami pozyskania surowca skalnego. Mogą wynikać też z naturalnych osuwisk pojawiających się na tym terenie.

Wśród głównych zagrożeń dla podkowca małego oraz nocka dużego wymienić należy utratę schronień oraz niekorzystne zmiany w ich otoczeniu. Obydwa gatunki nietoperzy swoje letnie kolonie rozrodcze tworzą na strychach budynków w związku z czym zagrożeniem dla nich mogą być różnego rodzaju prace remontowe i konserwacyjne prowadzone na strychach i dachach. W przypadku kolonii nocka dużego, gromadzące się duże pokłady guana, stają się nierzadko przyczyną celowego pozbywania się nietoperzy ze strychów. W okresie rozrodu nietoperze są bardzo wrażliwe na niepokojenie. Częste wchodzenie na strych, świecenie latarką i hałasowanie powoduje, że opuszczają swoje schronienia, a nadmierny stres często powoduje porzucanie młodych lub poronienia.

Dla nietoperzy istotne są nie tylko warunki panujące w samym schronieniu, ale również w otoczeniu budynku. A w szczególności, czy jest ono w stanie zapewnić im bezpieczeństwo podczas wylatywania i wlatywania do kolonii oraz (w przypadku pewnych gatunków) również bazę żerowiskową. Nietoperze potrzebują ochrony w postaci drzew i krzewów, wzdłuż których mogą niezauważone dla drapieżników przedostać się na żerowisko. Dodatkowo, ciągi roślinności służą im jako szlaki migracyjne. Na podstawie systemu liniowych elementów krajobrazu tworzą sobie mapy tras przelotu na żerowiska oraz miejsca godów i hibernacji. Duże, stare drzewa i pasma krzewów, to również świetne żerowiska dla podkowców małych. Nowe trendy dotyczące struktury zieleni otaczającej budynki (szczególnie zabytkowe) oraz sposobu ich wyeksponowania, sprawiły że coraz częściej stare kościoły oraz cerkwie pozbawia się okalających je drzew lub krzewów i wyposaża w silne nocne oświetlenie tzw. iluminację. Czasami w następstwie wyciętych drzew sadi się nowe – małe drzewka iglaste – jednak nie są one w stanie zapewnić takich warunków dla kolonii nietoperzy jak dorodne lipy lub dęby. Oprócz wycinki stosuje się również zabiegi ogławiania drzew, niestety są one prowadzone często wbrew zaleceniom (dopuszczalne jest jedynie redukcja max. 30% korony drzewa), w efekcie czego pozostają jedynie pozbawione gałęzi kikuty. Takie drzewa nierzadko później usychają.

W przypadku obszaru, kościoła w Trzcianie jest otoczony lasem, a drzewa znajdujące się w jego bezpośrednim otoczeniu są w dobrym stanie. Z kolei drzewa rosnące w otoczeniu kościoła w Tylawie, wymagają przeprowadzenia prac pielęgnacyjnych. Należy usunąć suche konary, które zagrażają zarówno samemu stanowisku jak i ludziom oraz uformować drzewa tak, aby nie stanowiły zagrożenia w przyszłości. Wskazane byłoby również nasadzenie dodatkowych drzew.

Istotnym zagrożeniem dla populacji nietoperzy jest bezpośrednio niszczenie ich żerowisk (obszary leśne) i tras migracji (liniowe elementy krajobrazu). Odbywa się to poprzez usuwanie szpalerów drzew i śródpolnych zadrzewień oraz wielkoobszarowe wylesienia. Degradacji ulegać może również sama baza żerowiskowa. Dzieje się to w wyniku stosowania

licznych środków ochrony roślin przeciw owadom, tzw. insektycydów. Bezkręgowce pod wpływem takich substancji nie zawsze umierają od razu. Po zjedzeniu ich przez nietoperze, toksyny kumulując się w ich organizmach prowadzą do śmierci lub bezpłodności.

Poważne zagrożenie dla nietoperzy stanowią również przeszkody (duże ruchliwe drogi, farmy wiatrowe) usytuowane na ich trasach migracji, żerowiskach lub w ich bliskim sąsiedztwie. Przecięcie korytarza ekologicznego i miejsca żerowania przez duże, ruchliwe drogi prowadzi do fragmentacji siedliska. Pomimo zdolności do lotu wiele gatunków nietoperzy (w tym podkowiec mały i nocek duży) nie jest w stanie takiej bariery bezpiecznie pokonać. W obliczu braku liniowych elementów krajobrazu, ssaki te zmuszone są do lotu bezpośrednio nad ziemią, co w efekcie prowadzi do kolizji z pojazdami. Potencjalnym zagrożeniem jest stworzenie bariery w postaci zbiornika wodnego Dukła, ograniczającego w części doliny Jasiołki możliwość przelotu nietoperzy, głównie podkowca małego, między obszarem Trzciana a masywem Cergowej. Brak znajomości lokalizacji miejsc zimowania oraz dokładnego przebiegu tras przelotu nietoperzy z letnich schronień do prawdopodobnych zimowisk jak również brak informacji o planowanym zagospodarowaniu otoczenia przyszłego zbiornika nie pozwala na pełne opisanie jego wpływu na przedmioty ochrony w obszarze. Obecna wiedza pozwala stwierdzić, że wpływ ten będzie prawdopodobnie nieznaczący, głównie ze względu na możliwość dokonywania przelotów przez dolinę Jasiołki zarówno powyżej jak i poniżej planowanego zbiornika.

W okresie zimowym nietoperze zmieniają rodzaj kryjówek na takie, które zapewniają im warunki odpowiednie do zapadnięcia w stan hibernacji. Niezwykle groźnym zagrożeniem dla tych ssaków jest nadmierna penetracja obiektów podziemnych w okresie zimowym. Nietoperze są bardzo wrażliwe nawet na niewielkie zmiany temperatury, spowodowane przebywaniem ludzi bądź światłem latarek. Takie wybudzenie pomimo tego, że inicjowane jest bardzo szybko trwa jednak dość długo (nawet do dwóch godzin). Brak możliwości szybkiego reagowania na zagrożenie powoduje, że hibernujące nietoperze padają często ofiarą sadystów i wandalii.

W zakresie leśnych siedlisk przyrodniczych celem działań ochronnych w Obszarze jest rozbudowanie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów, utrzymanie ilości martwego drewna, w tym grubowymiarowego, na poziomie nie mniejszym niż 20 m³/ha średnio, w tym 6 kłód >3 m długości >50 cm grubości/ha, co najmniej na ¼ pow. siedliska przyrodniczego oraz ograniczenie udziału obcych ekologicznie gatunków drzew. W przypadku trzeciego siedliska przyrodniczego będącego przedmiotem ochrony obszaru – jaskiń nieudostępnionych do zwiedzania – celem działań ochronnych uaktualnienie SDF obszaru.

Dla podkowca małego i nocka dużego celem działań ochronnych jest utrzymanie zabezpieczenia kolonii letniej w Trzcianie przed degradacją i niekontrolowaną penetracją ludzką oraz osiągnięcie właściwego stanu ochrony na wszystkich zinwentaryzowanych stanowiskach. Przywrócenie i utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz bazy żerowiskowej.

Po wyznaczeniu celów działań ochronnych dla poszczególnych przedmiotów ochrony określono odpowiednie działania. W zakresie leśnych siedlisk przyrodniczych głównym sposobem ich ochrony będzie stosowanie w gospodarce leśnej typów drzewostanu, które wskazują optymalny skład gatunkowy drzewostanu dla siedliska, stopniowe usuwanie obcych siedliskowo gatunków drzew, głównie sosny i modrzewia, w ramach cięć pielęgnacyjnych i rębnych (docelowo modrzew powinien mieć charakter co najwyżej niewielkiej domieszki).

Na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego należy prowadzić gospodarkę leśną wg zasad gwarantujących zachowanie stanu właściwego (FV) siedliska przyrodniczego. Ponadto przy planowaniu urzędniowoleśnym należy wziąć pod uwagę następujące wytyczne:

- możliwie najszerze stosowanie rębni stopniowych i przerębowych z długim i bardzo długim okresem odnowienia (ok. 40 l.);
- przeciętny wiek rębności dla jodły i buka nie niższy niż 120 lat;

Na gruntach nie będących własnością Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego należy stosować rębnie złożone z długim i bardzo długim okresem odnowienia oraz preferować odnowienie naturalne.

Ogólnie dla ochrony siedlisk leśnych w tym obszarze kluczowe są działania, które należy podjąć na gruntach będących własnością Skarbu Państwa, gdyż grunty te stanowią większość terenów leśnych w obszarze, w związku z czym osiągnięcie na tych gruntach stanu FV powinno pozwolić na osiągnięcie stanu FV w całym obszarze. Ponadto wprowadzenie działań ochronnych na tych fragmentach nie będzie generowało dodatkowych kosztów dla państwa Polskiego. Wprowadzone ograniczenia w gospodarce leśnej mogą w niewielkim stopniu zmniejszyć dochód Państwowego Gospodarstwa Leśnego niemniej jednak działania te nie będą związane z wydatkowaniem dodatkowych funduszy państwowych. Ponadto należy wskazać, iż właściciele lasów niepaństwowych związani są przepisami prawa powszechnie obowiązującego – tj. adresowanego do obywateli, podmiotów gospodarczych i innych podmiotów prawa, nie wiążą ich natomiast bezpośrednio przepisy umów międzynarodowych i dyrektyw UE adresowane do Państw. Nieco inna jest sytuacja podmiotów zarządzających lasami w imieniu Państwa. Jako tak zwana „emanacja państwa”, są oni związani także przepisami adresowanymi do Państwa, w tym postanowieniami umów międzynarodowych oraz dyrektywami UE. W szczególności trzeba podkreślić, że zarządzający lasami w imieniu Państwa są obowiązani do tzw. „prowspółnotowej interpretacji prawa”, czyli w granicach kompetencji określonych przez prawo krajowe, są obowiązani działać bezpośrednio na rzecz osiągnięcia celów dyrektywy UE.

Żadnych zabiegów ochrony czynnej, jak również modyfikacji prowadzonej na terenie obszaru działalności gospodarczej nie wymaga trzecie siedlisko przyrodnicze ujęte w SDF-ie – jaskinie nieudostępnione do zwiedzania (kod 8310). Dla tego siedliska wskazano konieczność weryfikacji SDF obszaru i zaproponowano wykreślenie tego siedliska z listy przedmiotów ochrony obszaru.

Dla stanowiska podkowca małego i nocka dużego w kościele przy pustelni św. Jana w Trzcianie głównym zadaniem w zakresie czynnej ochrony jest utrzymanie właściwego stanu stanowiska zajmowanego przez kolonię. Będzie to polegało na sprzątaniu gromadzącego się guana oraz okresowej konserwacji platformy na guano. Niezbędne jest również zabezpieczenie i oznakowanie wlotów dla nietoperzy oraz oznakowanie samego stanowiska. Na strychu kościoła od 2006 roku znajduje się platforma na guano, a w 2011 roku został przeprowadzony bezpieczny dla nietoperzy remont dachu. W przypadku stanowiska podkowca małego w kościele w Tylawie zabezpieczenie schronienia kolonii polegać będzie przede wszystkim na bezpiecznym dla nietoperzy remoncie dachu, ograniczeniu konfliktów z gospodarzem budynku, zapewnieniu bezpiecznego dla nietoperzy otoczenia budynku oraz bezpiecznych tras migracji. W celu ograniczenia konfliktów z gospodarzem budynku zajmowanego przez nietoperze, niezbędne będzie zabezpieczenie kościoła w Tylawie przed negatywnym oddziaływaniem gromadzącego się guana. Zabezpieczenie takie polega na zainstalowaniu na strychu specjalnej platformy, która gromadzi guano i odciąża strop budynku. Folia taka będzie okresowo wymieniana, a strych sprzątnięty w okresie jesiennym (po opuszczeniu kolonii przez nietoperze). Dodatkowo obiekt powinien posiadać specjalną konstrukcję, która umożliwi wciągnięcie na strych rury odkurzacza, co niewątpliwie ułatwi sprzątanie.

Zapewnienie bezpiecznego dla nietoperzy otoczenia kolonii polegać będzie na wykonaniu specjalnego projektu zagospodarowania zieleni wokół kolonii. Projekt umożliwi prowadzenie bezpiecznych dla nietoperzy oraz dla samych budowli prac pielęgnacyjnych, wycinek oraz nasadzeń drzew i krzewów. Zieleń wokół obiektu wymaga również przeprowadzenia dodatkowych nasadzeń w celu uzupełnienia istniejących luk w korytarzu ekologicznym.

Działania mające na celu zapewnienie odpowiednich tras migracji dla podkowców małych, będą wymagały zabezpieczenia przelotu nietoperzy przez drogę krajową nr 9 oraz wykonania nowego korytarza ekologicznego wzdłuż gminnej drogi. Zabezpieczenie przelotu

dla nietoperzy będzie polegało na zamontowaniu ekranów osłaniających przelot pod mostem oraz wykonanie bramki przelotowej nad drogą. Z kolei wykonanie korytarza ekologicznego będzie wymagało nasadzenia szpalerów drzew wzdłuż gminnej drogi. Istotne jest również utrzymanie pozostałych, wyznaczonych tras migracyjnych.

Jako zadanie wspólne dla wszystkich przedmiotów ochrony wskazano ponadto oznakowanie granic obszaru tablicami informacyjnymi.

W Planie Zadań Ochronnych zawarto również wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województwa, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Na podstawie prac przeprowadzonych na potrzeby PZO w dokumentacji wskazano, iż sporządzenie planu ochrony dla obszaru nie jest konieczne – działania ochronne można realizować w ramach planu zadań ochronnych.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa. Komunikacja z zainteresowanymi stronami w procesie przygotowania projektu PZO dla obszaru Trzciana opierała się na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie <http://rzeszow.rdos.gov.pl/>. Zamieszczano tam informacje o projekcie POIS.05.03.00-00-186/09, postępie prac nad projektem planu, wykonawcy, terminach i miejscach spotkań oraz obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dn. 09.03.2011 r. o rozpoczęciu opracowywania projektów planów zadań ochronnych obszarów Natura 2000 m.in. Trzciany PLH180017.

Obwieszczenie ukazało się również w prasie lokalnej, zostało także wywieszane na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Podstawowe znaczenie dla komunikowania się z grupami interesu, osobami i instytucjami w różny sposób związanymi z obszarem miały spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy. Zaproszeni do niego zostali przedstawiciele wszystkich jednostek samorządowych, Lasów Państwowych, organizacji społecznych związanych z ochroną przyrody, instytucji zajmujących się planowaniem przestrzennym, zarządzaniem wodami powierzchniowymi etc., a także podmioty prowadzące działalność w obszarze i jego sąsiedztwie. O terminach, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli powiadamiani pocztą elektroniczną oraz telefonicznie. Informacje o spotkaniach zamieszczano także na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie.

I spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) odbyło się 16.08.2011 r. w siedzibie RDLP w Krośnie. Przedstawiono na nim założenia projektu POIS.05.03.00-00-186/09, w ramach którego opracowywane są plany zadań ochronnych na obszarze województwa, metodykę przygotowania planu zadań ochronnych, zasady funkcjonowania Zespołu Lokalnej Współpracy, a także scharakteryzowano obszar w zakresie przebiegu granic, przedmiotów ochrony i głównych zagrożeń.

II spotkanie ZLW odbyło się 03.10.2011 r. w siedzibie RDLP w Krośnie. W trakcie spotkania przedyskutowano wyniki inwentaryzacji terenowej, koncepcję działań ochronnych dla obszaru, zaproponowaną zmianę granicy oraz aktualizację listy przedmiotów ochrony.

III spotkanie ZLW miało miejsce w dniu 05.12.2011 r. w siedzibie RDLP w Krośnie. Zaprezentowano na nim projekt Planu dla obszaru. Członkowie ZLW przedstawili swoje uwagi do proponowanych zapisów.

W toku prac nad projektem Planu wykonawca odbywał spotkania z przedstawicielami gminy Dukla (20.08.2011, 10.10.2011), w trakcie których przedyskutowano kwestie związane z kamieniołomem „Lipowica” i projektowaną drogą ekspresową S-19. 08.09.2011 dokonano wizji terenowej w kamieniołomie „Lipowica”, podczas której zapoznano się z zasadami funkcjonowania kamieniołomu. Po wizji terenowej odbyło się spotkanie z przedstawicielami PPMD w Rzeszowie i kamieniołomu „Lipowica” oraz wykonawcami raportu oddziaływania

na środowisko rozszerzenia eksploatacji kamieniołomu Lipowica. Kolejne spotkanie z udziałem eksperta chiropterologa odbyło się 03.10.2011. Omówiono wówczas sposoby rekultywacji ścian kamieniołomu pod kątem zapewnienia korzystnych warunków żerowania i zimowania nietoperzy.

24.10.2011 r. odbyło się spotkanie grupy roboczej z przedstawicielami RDLP w Krośnie i Nadleśnictwa Dukła. Przedyskutowano sposoby prowadzenia gospodarki leśnej, przeanalizowano przebieg granic na gruntach LP oraz rozmieszczenie i monitoring siedlisk jaworzynowych.

12.01.2012 r. w siedzibie RDLP w Krośnie miało miejsce spotkanie przedstawicieli RDOŚ w Rzeszowie, planistów regionalnych i koordynatora PZO z przedstawicielami RDLP, Nadleśnictwa Dukła i Nadleśnictwa Rymanów. W trakcie spotkania przedyskutowano i uzgodniono w formie pisemnych ustaleń podpisanych przez przedstawicieli RDOŚ, PGL LP i wykonawcy, kształt zapisów PZO dotyczących gospodarki leśnej w obszarze Trzciana.

25.11.2013 r. w siedzibie RDLP w Krośnie miało miejsce kolejne spotkanie przedstawicieli RDOŚ w Rzeszowie, planistów regionalnych i koordynatora PZO z przedstawicielami RDLP, Nadleśnictwa Dukła i Nadleśnictwa Rymanów. Przedyskutowano na nim nowe uwagi do dokumentu oraz korekty, które wprowadzono do opracowania od spotkania w 2012 roku.

Obwieszczeniem z dnia 20 lutego 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235 z późn. zm.) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627 ze zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie (strony BIP), a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej w dniu 21 lutego 2014 r.

Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Dukli oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie, w dniach od 20 lutego 2014 r. do 14 marca 2014 r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Ich zestawienie wraz z informacjami, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie uwzględnione zawarto w tabeli nr 1.

Tabela 1. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w wyniku 21-dniowych konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie ustanowienia PZO dla obszaru Natura 2000

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
1.	Uwaga do załącznika nr 4. Wniosek o zmianę stanu zachowania siedliska 9130 i 9110 z U1 na FV i zmianę celów działań ochronnych. Uzasadnienie: „Praktycznie jedynymi wskaźnikami rzutującym na osiągnięcie oceny U1 w	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.	Zapis FV/U1, który był zawarty w początkowej wersji dokumentacji wskazywał, że płaty siedlisk występujące w obszarze w przewadze mają stan FV lub U1. Zapis ów był niezgodny z wytycznymi i w finalnej wersji dokumentacji został poprawiony. Nie oznaczał on jednak, że stan siedliska w obszarze został oceniony jako bliski FV.	W celach działań ochronnych dla obu siedlisk doprecyzowano wartość martwego drewna i martwego drewna grubowymiarowego przez dodanie zapisu nie mniej niż 20m³ średnio na ha, w tym 6 kłód >3m długości >50cm grubości/ha, co

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>obszarze dla tych siedlisk są: martwe drewno - wskaźnik kardynalny (stan FV powyżej 10 % miąższości żywego drzewostanu) oraz martwe drewno leżące i stojące o długości powyżej 3 m i grubości powyżej 50 cm (stan właściwy FV powyżej 5 szt./ha.). Określenie ilości martwego drewna w procencie miąższości żywego drzewostanu w sposób wzrokowy (jak wynika z kart oceny siedliska przyrodniczego) jest nieporównywalne (metodyka nie gwarantuje uzyskania takiego samego wyniku przy powtórnej ocenie) i bardzo subiektywne, zależne od doświadczenia wykonawcy w zakresie oszacowania miąższości drzewostanów i drzew martwych (leżących). Wątpliwości co do prawidłowości własnej oceny miał nawet wykonawca. Świadczy o tym zmiana oceny z FV/U1 dla w.w. siedlisk w wersji p.z.o. przesłanej pismem WPN.6320.1.26.2013.MC-5 z dnia 30.09.2013 r. na U1 w wersji udostępnionej w ramach konsultacji społecznych (podane wartości wskaźników: dla martwego drewna ogółem - 5%-10% miąższości żywego drzewostanu [stan FV - powyżej 10% miąższości], dla martwego drewna grubowymiarowego - 5 szt./ha [stan FV- powyżej 5 szt./ha]). Dodatkowo ilość stanowisk monitoringowych nie pozwala na ocenę całego siedliska. Dla siedliska 9110 założono jedno stanowisko monitoringowe, a dla siedliska 9130 trzy</p>		<p>Podanie przedziału 5-10% wynika stąd, że przewidziany metodyką szacunek wzrokowy nie pozwala na dokładne określenie ilości martwego drewna, co zresztą wskazano we wniosku. Z tego względu ekspert nie był zobligowany do podania dokładnej wartości, a jedynie do określenia przedziału w jakim mieszczą się zasoby martwego drewna i tak też zostało to wykonane. Ilość i rozmieszczenie stanowisk monitoringowych zostały określone zgodnie z obowiązującą metodyką GIOŚ opracowaną dla zbliżonych siedlisk leśnych. Nie zakłada ona wyznaczania wielu powierzchni monitoringowych tak by uzyskać poprawne statystycznie dane, ale bazuje na ocenie eksperta, który dokonuje przeglądu siedliska w obszarze i w miejscach reprezentatywnych zakłada transekty monitoringowe. Należy dodać, że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zobligowany jest zapisami ustawy o ochronie przyrody oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 do stosowania metodyk oceny siedlisk przyrodniczych przyjętych i opracowywanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.</p> <p>Z uwagi iż wnioskodawca, niewątpliwie posiadający bardzo szczegółową wiedzę o zarządzanym przez siebie terenie, wskazuje, że wartości martwego drewna zostały przez eksperta zaniżone, ocenę siedliska zmieniono na FV, a cele działań ochronnych uszczegółowiono w oparciu o zgłoszony wniosek. Ponieważ średnia zasobność drzewostanów w obszarze dla wskazanych siedlisk wynosi</p>	<p><i>najmniej na 1/4 pow. siedliska przyrodniczego.</i> Zmieniono także cele działań ochronnych na podstawie uwagi wskazanej w pkt. 3.</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>stanowiska monitoringowe. Na siedliska 9110 i 9130 osiągnięto wartości wskaźników dla martwego drewna: 5%-10% miąższości żywego drzewostanu (stan FV - powyżej 10% miąższości), a dla martwego drewna grubowymiarowego: 5 szt./ha (stan FV- powyżej 5 szt./ha).</p> <p>Uważam, że ilość martwego drewna stwierdzona na stanowiskach monitoringowych została niewłaściwie oceniona i nie obrazuje stanu całego siedliska 9110 i 9130. Wg mojej wiedzy ilość martwego drewna w obszarze na ww. siedliskach przyrodniczych jest wystarczająca do osiągnięcia stanu FV dla ww. wskaźników, a co za tym idzie do osiągnięcia oceny ogólnej FV dla tych siedlisk”.</p>		<p>ok. 310 m³/ha, a wnioskodawca wskazuje, że stan FV został osiągnięty w obu przypadkach (dla obu wskaźników dotyczących martwego drewna), na tej podstawie oszacować można, że aktualna ilość martwego drewna w obrębie wskazanych siedlisk wynosi >31 m³/ha co najmniej na ¼ pow. siedliska (10% z wartości 310 m³/ha; ¼ pow. siedliska dla wskaźnika „drewno martwe” wynika z obowiązującej w 2011 roku wersji metodyk GIOŚ dla zbliżonych do buczyny siedlisk leśnych).</p> <p>Opracowane przez eksperta karty wskazują natomiast, że na wszystkich stanowiskach monitoringowych wartość wskaźnika „martwe drewno” oszacował jako 5-10% miąższości drzewostanu. Biorąc nawet wartość najniższą z podanego przedziału, a więc 5% miąższości drzewostanu (15,5 m³/ha) dla pozostałej części arealu wskazanych siedlisk w obszarze (¾arealu), oszacować można, że średnio w obszarze zalega ok. 20 m³/ha martwego drewna. Jest to wartość wystarczająca do uzyskania stanu właściwego (FV), określonego przez aktualnie obowiązującą wersję wskaźnika „martwe drewno” dla zbliżonych siedlisk leśnych.</p> <p>Jest to również wartość wskazywana w obecnie stosowanych przez GIOŚ wstępnych metodykach oceny siedlisk 9130 i 9110 w ramach prac monitoringowych prowadzonych w całym kraju w 2013 r.</p> <p>W przypadku drewna grubowymiarowego wartość wskaźnika autorskiego jest w pełni zbieżna z wartościami podawanymi w obowiązujących metodykach GIOŚ dla podobnych siedlisk leśnych – dla stanu FV wynosi co najmniej 6 szt./ha,</p>	

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
			<p>na co najmniej ¼ pow. siedliska przyrodniczego. Do wniosku przychyłono się mając na względzie głównie kwestie przyrodnicze. W ocenie tut. organu wysoce niewłaściwe i nie służące ochronie przyrody byłoby podanie niższych niż w rzeczywistości wartości martwego drewna, gdyż bezpośrednio przekłada się to na cele działań ochronnych. Skoro zarządzający terenem wskazuje, że tak się stało, wskazuje jednocześnie, co należy podkreślić, że dla przedmiotowych wskaźników można sformułować wartości docelowe, czyli wynikające z obowiązujących wskaźników GIOŚ dla zbliżonych siedlisk leśnych. Do zgłoszonego wniosku postanowiono przychylić się również z uwagi na fakt, że metodyka oceny stanu, bazująca na tzw. „ocenie eksperckiej”, budzi dyskusje. Ponadto nie sposób przyjąć, że wnioskodawca złożyłby taki wniosek bez solidnych podstaw, skoro ilość martwego drewna ma być badana i monitorowana. Złożony wniosek jest jednak cenny również pod innym względem – wskazuje na możliwość pogodzenia gospodarki leśnej z właściwym stanem ochrony siedlisk przyrodniczych, określonym przez aktualnie obowiązującą wersję metodyki GIOŚ, służącą do oceny podobnych do buczyn siedlisk leśnych.</p>	
2.	<p>Uwaga do załącznika nr 3. Wniosek o „Przeniesienie zagrożenia J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska dla siedlisk 9110, 9130 do zagrożeń potencjalnych”.</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona – zagrożenie, w związku ze zmianą oceny stanu siedliska (FV), przeniesiono do potencjalnych.</p>	<p>Zapis przesunięto do zagrożeń potencjalnych.</p>
3.	<p>Uwaga do załącznika nr 4. Wniosek o „Zmianę celu działania ochronnego dla siedlisk 9110, 9130 z proponowanego w</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-</p>	<p>Uwaga została uwzględniona – wartości martwego drewna i martwego drewna grubowymiarowego doprecyzowano zgodnie z aktualnie wymaganymi</p>	<p>Zapis: „zwiększenie udziału martwego drewna, w tym grubowymiarowego” zmieniono na: „utrzymanie ilości</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	projekcie zarządzenia: <i>zwiększanie martwego drewna, w tym grubowymiarowego na: utrzymanie ilości martwego drewna, w tym grubowymiarowego, na poziomie nie mniejszym niż obecny</i> ”.	17/14 z dnia 13.03.2014 r.	wartościami dla właściwego stanu obu siedlisk (FV), potwierdzonymi złożonym wnioskiem. Konieczność podawania konkretnych wartości martwego drewna, w tym grubowymiarowego, była wielokrotnie podkreślana przez przedstawicieli Lasów Państwowych i zgłaszana w trakcie udziału społecznego, zgłoszona również była przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Nie można więc było pozostać przy sformułowaniu „na poziomie nie mniejszym niż obecny”, gdyż w takim ujęciu cel, zgodnie ze zgłaszanymi uwagami, byłby nieweryfikowalny.	<i>martwego drewna, w tym grubowymiarowego, na poziomie nie mniejszym niż 20m³/ha średnio na ha, w tym 6 kłód >3m długości >50cm grubości/ha, co najmniej na 1/4 pow. siedliska przyrodniczego</i> ”
4.	Uwaga do załącznika nr 5. Wniosek o „Wykreślenie działania ochronnego dla siedliska 9130 i 9110: <i>pozostawianie do naturalnego rozpadu co najmniej 5 % powierzchni drzewostanu użytkowanego rębnie (reprezentatywny płat/-y obejmujący/-e zwarty starodrzew nie objęty cięciami rębnymi w tym przygotowawczymi o jednostkowej powierzchni nie mniejszej niż 6 arów) oraz pojedynczych starych drzew lub niewielkich grup, które zapewnią w przyszłości odpowiednie zasoby drewna martwego, w tym grubowymiarowego; pozostawiane płaty siedliska, biogrupy i pojedyncze drzewa powinny w miarę możliwości obejmować gatunki właściwe dla siedliska)</i> ”.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.	Uwaga została uwzględniona – zadanie wykreślono, z uwagi na zmianę stanu siedlisk (FV)	Wskazany zapis usunięty
5.	Uwaga do załącznika nr 5. Wniosek o „Wykreślenie działania ochronnego dla siedlisk 9110 i 9130: <i>pozostawianie bez użytkowania trudno dostępnych stoków i dolin</i> ”.	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.	Uwaga została uwzględniona – zadanie wykreślono, z uwagi na zmianę stanu siedlisk (FV)	Wskazany zapis usunięty

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<i>potoków wraz z obszarami źródliskowymi”.</i>			
6.	<p>Uwaga do załącznika nr 5.</p> <p>Wniosek o „Wpisanie następującego działania ochronnego dla siedlisk 9110 i 9130: <i>prowadzenie gospodarki leśnej wg dotychczasowych zasad w oparciu o p.u.l, gwarantujących zachowanie stanu FV siedliska”.</i></p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.</p>	<p>Zapis wprowadzono w zmodyfikowanej postaci, gdyż w Prognozie oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dukla brak analizy działań gospodarczych pod kątem możliwości zachowania wymaganych wartości wskaźników, a więc utrzymania siedlisk we właściwym stanie ochrony. Ponadto obowiązujący plan urządzenia lasu posiada jedynie tzw. „uproszoną” prognozę oddziaływania na środowisko. Sformułowanie „dotychczasowych zasad” również nie wydaje się właściwe gdyż konieczność zmiany może wynikać z nowego planu urządzenia lasu, wyników monitoringu przyrodniczego czy nawet zmian instrukcji, zasad lub wytycznych obowiązujących w Lasach Państwowych. Z uwagi na brzmienie wnioskowanego sformułowania usunięto również inne zapisy dotyczące tego działania, pozostawiając jedynie ogólne wytyczne, które należy uwzględnić obok innych działań niezbędnych do utrzymania stanu FV wskazanych siedlisk.</p>	<p>Wprowadzono zapis: <i>Na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego należy prowadzić gospodarkę leśną wg zasad gwarantujących zachowanie stanu właściwego (FV) siedliska przyrodniczego.</i></p>
7.	<p>Uwaga do załącznika nr 3.</p> <p>Wniosek: „W przypadku podkowca małego (trasy migracji na zimowisko oraz zapewniające spójność sieci obszarów Natura 2000 i trasy migracyjne - zadrzewienia wokół cmentarza przy kościele w Tylawie, zadrzewienia przy drodze gminnej, ciągi roślinności na granicy działek ewidencyjnych) wydają się niezrozumiałe fakt umieszczenia jednocześnie zagrożenia (D01.02 Drogi i autostrady) w zagrożeniach istniejących i</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.</p>	<p>Istniejące zagrożenie dotyczy funkcjonującej drogi krajowej nr 9 zaś potencjalne – będącej w planach drogi ekspresowej S19. Dla podkowców, z uwagi na krótki zasięg sonaru, ruch samochodowy jest istotnym i realnym zagrożeniem, gdyż przy pokonywaniu tego typu przeszkód lecą bezpośrednio nad ziemią. Wniosek taki bazuje na aktualnej wiedzy i nie jest konieczne przeprowadzenie badań by go potwierdzić. Analogicznie dla pozostawionych bez użytkowania łąk realnym zagrożeniem jest zarastanie roślinnością krzewiastą i drzewiastą, i nie potrzeba dodatkowych badań, by być</p>	<p>Zapisy pozostają bez zmian.</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>potencjalnych. Pozostawienie w.w zagrożenia w zagrożeniach istniejących miałyby sens w sytuacji, gdyby były w tym kierunku przeprowadzone badania. Jak wynika z dokumentacji wykonawca nie przywołuje żadnych badań potwierdzających istnienie takiego zagrożenia. Wobec powyższego wnioskuje o pozostawienie tego zagrożenia tylko w zagrożeniach potencjalnych”.</p>		<p>pewnym, że owo zjawisko wystąpi, można jednak prowadzić badania nad tempem ich zarastania, zmianami składu gatunkowego na poszczególnych etapach sukcesji itp. Podobnie jest w tym przypadku – zjawisko jest zdiagnozowane i nie trzeba dalszych badań do jego potwierdzenia. Badania natomiast można prowadzić nad skalą zagrożenia, m.in. po to by określić ile nietoperzy ginie w kolizjach z pojazdami. Pozyskanie takich szczegółowych danych pzo w obecnym kształcie nie przewiduje, nie znaczy to jednak, że zagrożenie należy uznać za potencjalne.</p>	
8.	<p>Uwaga do załącznika nr 3</p> <p>Wniosek: „W przypadku podkowca małego (tereny leśne obszaru Natura 2000 - żerowisko) oraz nocka dużego (tereny leśne - żerowisko) wnioskuje o wykreślenia zagrożenia potencjalnego <i>B04 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo)</i> <i>A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych</i>”.</p> <p>Uzasadnienie: „Uważam, że uznawanie zagrożenia <i>B04 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych (leśnictwo)</i> i <i>A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych</i> za potencjalne (obszary leśne - żerowisko) w tym obszarze nie ma uzasadnienia merytorycznego. Na gruntach Skarbu Państwa będących w zarządzie LP w tym obszarze nigdy nie stosowano środków chemicznych do zwalczania owadów ze względu na stan zdrowotny drzewostanu.</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.</p>	<p>Zagrożenia B04 i A07 dotyczą kompleksów leśnych, gdyż są to główne obszary żerowiskowe podkowca małego. Z dużą dozą prawdopodobieństwa można przyjąć, że na ilość bytujących tam owadów będzie wpływać zarówno stosowanie insektycydów w lasach jak i na przyległych polach uprawnych, zarówno w bliższym jak i nieco dalszym sąsiedztwie. Nie chodzi tu więc tylko o stosowanie insektycydów w miejscach gdzie nietoperze żerują bądź które wykorzystują jako korytarze migracyjne, ale o ich stosowanie tam gdzie wpływa to na zasobność bazy pokarmowej, a więc w dość szerokim sąsiedztwie żerowisk. Zagrożenie B04 odnosi się nie tylko do gruntów pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego, ale także lasów innej własności. Jednocześnie nie wydaje się celowe wykreślanie zagrożenia na tej podstawie, że zabieg nigdy nie był stosowany na gruntach w zarządzie PGL i nie będzie stosowany również w przyszłości. Nawet jeśli tak będzie w rzeczywistości, a</p>	<p>Zapisy pozostają bez zmian.</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>Zagrozenie A07 Stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych winno znaleźć się natomiast w zagrożeniach potencjalnych dla podkowca małego na trasach migracji, z uwagi że obszary migracji bezpośredni przylegają do terenów pól uprawnych, gdzie może wystąpić zagrożenie od stosowania środków chemicznych w rolnictwie”.</p>		<p>prawdopodobieństwo stosowania poza gruntami w zarządzie PGL jest niewielkie, ujęcie zagrożenia jako potencjalnego wskazuje sprawującemu nadzór nad obszarem jak powinien postąpić gdy taka możliwość się pojawi.</p>	
9.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Wniosek: „W odniesieniu do siedliska 8310 <i>Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania</i> zgłaszam następującą uwagę. Uważam, że nie powinno mieć miejsca ustalenie działań ochronnych dla tego siedliska w sytuacji, gdy siedlisko jest proponowane do skreślenia z listy przedmiotów ochrony w tym obszarze”.</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.</p>	<p>Uwaga została uwzględniona – działania usunięto.</p>	<p>Usunięto zadania związane z pozostawieniem bez gospodarczego użytkowania bezpośredniego otoczenia wychodni oraz monitoringu.</p>
10.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>„W odniesieniu do działań ochronnych dotyczących <i>Monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych</i> zgłaszam następujące uwagi. W działaniu dotyczącym monitoringu stanu przedmiotu ochrony oraz realizacji celów działań dla siedliska 9110 i 9130 wskazano, że winien on zostać przeprowadzony z zastosowaniem metodyki monitoringu GIOŚ. Wnioskuje o wykreślenie tego zapisu, z uwagi na fakt, że obecnie nie ma metodyki monitoringu siedliska 9110 i 9130 opracowanej przez GIOŚ. Nawet jeśli do czasu przeprowadzenia tego monitoringu zostanie opracowana taka</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.</p>	<p>Obecnie dostępne są wstępne wersje metodyk do oceny siedlisk 9130 i 9170. W oparciu o nią dokonana została ocena siedlisk przeprowadzona w 2013 r. przez GIOŚ w całym kraju w ramach raportowania do Komisji Europejskiej odnośnie stanu ochrony tychże siedlisk. Jest pewne, że w przeciągu najbliższych kilku lat ukażą się wersje obowiązujące, nie będzie więc podstaw by stosować wskaźniki autorskie, tym bardziej, że wymóg korzystania z metodyki GIOŚ wprowadza rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Jednocześnie zastosowane wskaźniki autorskie są na tyle zbliżone do proponowanych metodyk, że uzyskane wyniki powinny</p>	<p>Zapisy pozostają bez zmian.</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>metodyka, to może ona być niezgodna z kryteriami przyjętymi obecnie (wskaźniki autorskie), co uniemożliwi jakiegokolwiek porównania i ocenę skutków podjętych działań. W zamian proponuję zapis: monitoring stanu ochrony wg metodyki przyjętej na potrzeby opracowania p.z.o. Dodatkowo w przypadku prac inwentaryzacyjnych leśnych siedlisk przyrodniczych w obszarze, sygnalizuję problem związany z małą reprezentatywnością i wiarygodnością statystyczną przyjętych metodyk wynikającą z niewielkiej ilości stanowisk monitoringowych (9130 - 3 stanowiska monitoringowe - powierzchnia siedliska 1276,06 ha). Może to znacząco rzutować zarówno na uzyskane wyniki dotyczące oceny stanu zachowania siedliska, jak i późniejsze wyniki monitoringu prowadzonego w trakcie obowiązywania p.z.o.”</p>		<p>być porównywalne. Rozmieszczenie stanowisk monitoringowych wynika z metodyki, która w tym wypadku opiera się na ocenie eksperckiej, nie zaś na dużej reprezentatywności i wiarygodności statystycznej. Zgodnie z jej założeniami to ekspert, po lustracji terenowej, ocenia, które płaty są dla siedliska w obszarze reprezentatywne i w nich wyznacza transekty. W planowanym monitoringu zostanie założonych łącznie 6 powierzchni, a więc jedno stanowisko monitoringowe przypadnie na ok. 213 ha areалу żywnych buczyn. Jest to wartość niższa niż uzgodniona z wnioskodawcą na spotkaniu roboczym w dniu 25 listopada 2013 roku (1 stan. na co najmniej 250 ha). W przypadku siedlisk 9110 zajmującego łącznie 51,63 ha – jedno stanowisko zostało uznane za adekwatne do powierzchni. Uwagi do metodyk można zgłaszać do GIOŚ, która zgodnie z przepisami prawa prowadzi monitoring przyrodniczy i ustala wskaźniki.</p>	
11.	<p>Uwaga do załącznika nr 5 „W przypadku działań ochronnych wymienionych w projekcie zarządzenia tabela przedstawiająca działania ochronne znacząco różni się od działań ochronnych w dokumentacji projektu planu zadań ochronnych. Brakuje szacunkowych kosztów, co jest bardzo istotne z punktu widzenia realizacji działań ochronnych i monitoringu przedmiotów ochronnych”.</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.</p>	<p>Obowiązująca ustawa o ochronie przyrody nie wymaga podawania w zarządzeniu kosztów realizacji działań ochronnych. Informacje te zawiera dokumentacja pzo, która była udostępniona do wglądu w trakcie konsultacji społecznych. Działania związane z monitoringiem działań ochronnych są w zarządzeniu podane.</p>	<p>Zapisy pozostają bez zmian.</p>
12.	<p>Ogólna uwaga do dokumentu – brak uzasadnienia do zarządzenia.</p>	<p>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w</p>	<p>Projekt zarządzenia uzupełniono o uzasadnienie.</p>	<p>Uzasadnienie dołączono do dokumentu.</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
		Krośnie; zn. spr.: ZO-7324-17/14 z dnia 13.03.2014 r.		
13.	<p>Ogólne uwagi do zarządzenia oraz uwagi do załączników 3-5:</p> <p>1. Wnoszę uwagi do metodyki oceny siedlisk w obszarze, co bezpośrednio przekłada się na ocenę siedlisk. Jeden transekt o długości 200 m i szerokości 10m w Kwaśnych buczynach i trzy transekty w Żyznych buczynach założone w jednym kompleksie nie mogą posłużyć do oceny siedliska, zwłaszcza w ten sposób jak zostały założone i opisane w kartach obserwacji przyrodniczych "5-10% miąższości żywego drzewostanu - oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna". Oszacowanie wzrokowe ilości martwego drewna i miąższości żywego drzewostanu wymaga bardzo dużego doświadczenia obarczone jest dużym błędem. Wykonanie inwentaryzacji martwego drewna nawet uproszczoną metodą jak w przypadku obszaru "Ostoja Jaśliska" (gospodarka leśna w obu obszarach prowadzona jest jednakowo) wykazałaby faktyczną masę drewna martwego. Przyjęta metodyka nie daje rzeczywistego obrazu stanu siedliska, jest niereprezentatywna ze względu na zbyt małą ilość powierzchni próbnych i subiektywny wybór. Według posiadanej wiedzy przez Nadleśnictwo i rozeznania w terenie ilość martwego drewna w obszarze Trzciana jest właściwa i powinna być oceniona na</p>	Nadleśnictwo Dukla, zn. spr.: ZG-732-14/14 z dnia 12.03.2014	<p>Ad. 1. Odpowiedzi udzielono w pkt. 1.</p> <p>Ad. 2. Jednym z założeń metodyki przyjętej przez GIOŚ (ogólnej metodyki przyjętej dla siedlisk leśnych) jest opieranie się na wiedzy, doświadczeniu i bezstronności eksperta. Nie sposób więc uwzględnić w zakresie prac terenowych obowiązku uzgadniania z właścicielem czy zarządcą terenu lokalizacji transektów monitoringowych, gdyż mogłoby to rzutować na uzyskany wynik. Ponadto Nadleśnictwo nie zgłosiło chęci uczestnictwa w pracach terenowych, a niewątpliwie było poinformowane o rozpoczęciu prac nad projektami planów, gdyż w marcu 2011 roku ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (z dn. 09.03.2011 r.) o rozpoczęciu opracowywania projektu planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, w tym dla obszaru Trzciana. Obwieszczenie ukazało się m.in. w prasie lokalnej. Aktualne informacje ukazywały się też na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie, w odrębnej, specjalnie do tego celu stworzonej zakładce. Ponadto w trakcie trwania prac terenowych informowano wszystkich interesariuszy o pracach nad planem, był tworzony Zespół Lokalnej Współpracy i także wówczas Nadleśnictwo nie zgłosiło chęci uczestniczenia w prowadzonych pracach.</p> <p>Ad. 3. Autorskie wskaźniki oceny siedlisk oraz karty stanowisk monitoringowych zostały przekazane we wrześniu 2013 r. (pismo z dnia 30 września 2013 r.,</p>	Zmiany zapisów określono w pkt. 1-6

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>FV.</p> <p>2. Nadleśnictwo nie uczestniczyło w pracach terenowych, nie była uzgadniana liczba i rozmieszczenie stanowisko monitoringowych.</p> <p>3. Nadleśnictwo Dukla nie miało możliwości zapoznania się z autorskimi wskaźnikami oceny siedlisk i określeniem przez autora, które wskaźniki są kardynalne , pomimo ustaleń z dnia 24.01.2012 r., pism Nadleśnictwa Dukla: z dnia G.07.2012r. znak:ZG-732-14-1/12, z 12.03.2013 r. znak: ZG-732-10-2/13 oraz ponownego zgłoszenia tego problemu na spotkaniu w dniu 25 listopada 2013 r. Brakuje również autorskich wskaźników oceny siedlisk w projekcie zarządzenia i dokumentacji sporządzonej na potrzeby pzo Trzciana.</p> <p>4. Autor pzo też miał wątpliwości, bo w przedstawianych wcześniej wersjach pzo stan zachowania w obszarze dla siedliska: 9110 Kwaśne buczyny i 9130 Żyzne buczyny był oceniony na FV/U1 i taką ocenę uzgodniono. Nie przedstawiono w aktualnej wersji dokumentacji co było podstawą do zmiany na U1, zwłaszcza, że nie wykonywano dodatkowych prac inwentaryzacyjnych, przyjęto dane z inwentaryzacji prowadzonej w okresie 15.06-31.07.2011 r., nie prowadzono dodatkowych badań monitoringowych, nie ma nowych zatwierdzonych wskaźników GIOŚ. Protestuję przeciwko</p>		<p>znak: WPN.6320.1.26.2013.MC-5, dwa miesiące przed spotkaniem, na którym planowano omówić finalną wersję dokumentu i uzgodnić sporne zapisy. RDLP w Krośnie oraz Nadleśnictwo w swoich uwagach odnosi się do przedstawionych tam wskaźników podając konkretne wartości, wnioskować więc należy, że jednak materiały te znajdują się w ich posiadaniu. Wskaźniki kardynalne wskazane były w udostępnionej w trakcie konsultacji społecznych dokumentacji planu zadań ochronnych, zaś autor dokumentacji jasno określił, że obniżenie oceny siedliska wynika z zasobów martwego drewna, w tym drewna grubowymiarowego. Ponieważ wniosek RDLP w Krośnie oraz Nadleśnictwa Dukla, by zmienić ocenę tych wskaźników, został uwzględniony w całości, wartości określone przez eksperta przestają ważyć na treści dokumentu.</p> <p>Ad.4. Odpowiedzi udzielono w pkt. 1 oraz powyżej.</p> <p>Do pozostałych uwag odniesiono się w pkt. 1-6. W przypadku uwagi dotyczącej „pozostawienia bez użytkowania trudno dostępnych stoków i dolin potoków wraz z obszarami źródłiskowymi”, należy zaznaczyć, że w aktualnym planie urządzenia lasu są jedynie ogólne zapisy dotyczące „ochrony najcenniejszych fragmentów siedliska”. Próba wprowadzenia podobnych zapisów [na spotkaniu w dniu 25 listopada 2013 roku zaproponowano zapis: „pozostawienie bez użytkowania gospodarczego co najmniej 5% powierzchni siedliska przyrodniczego (w tym: stromych stoków, dolin</p>	

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>obniżeniu oceny stanu zachowania 9110 i 9130 na U1, przemawiają za tym argumenty przedstawione – powyżej.</p> <p>Oczywiście w przypadku Żyznych buczyn ocena stanu zachowania siedliska jest zagadnieniem bardzo złożonym. Punktowo do użytkowanych wydziałów można mieć zastrzeżenia dotyczące uproszczenia struktury, martwego drewna ale w skali dużego kompleksu jaki tworzą lasy bukowe tego obszaru, różne funkcje zostają zachowane w różnych częściach. Potwierdzają to zapisy prognozy oddziaływania na środowisko planu urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Dukla.</p> <p>Na tej podstawie wnioskuję o:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wnoszę, aby w załączniku nr 3 zagrożenie J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska dla 9110 i 9130 przenieść z istniejących do potencjalnych. Zarówno w projekcie zarządzenia jak i w dokumentacji nie przedstawiono wyjściowych ilości zainwentaryzowanego martwego drewna w m³/ha na stanowiskach monitoringowych. Przemawiają za tym również wyżej wymienione wnioski w zakresie metodyki oceny siedlisk oraz to, że nie jest sprecyzowane, jakie to powinny być ilości i czy z przyrodniczego punktu widzenia są dla mikrosiedlisk niewystarczające. – W załączniku nr 5 W działaniu trzecim Dostosowanie gospodarki leśnej do specyfiki siedliska i poprawa 		<p>potoków ze strefą obejmującą po 20-30 m w obie strony od cieków – pas o szer. 40-60 m, obszarów źródłiskowych, suchych jarów, cennych i rzadkich postaci siedliska, najlepiej zachowanych płatów siedliska, cennych kęp/grup starodrzewu itp.]”, nie spotkała się z akceptacją przedstawicieli Lasów Państwowych. Trudno więc odnieść się do uwagi, że ogólne zapisy ujęte w planie urzędzenia lasu są wystarczające, natomiast nie jest celowe ujmowanie ich w planie zadań ochronnych, nawet w tak bardzo ogólnej i okrojonej formie. Niemniej w związku z akceptacją wniosku o uznanie stanu FV dla przedmiotowych siedlisk, zapis zostaje wykreślony.</p>	

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>wskazników decydujących o jego ochronie wpisać następujące działania: prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzenia lasu i prognozą oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Dukla – Usunąć zapis w siedlisku 91130 i 9110" pozostawianie do naturalnego rozpadu co najmniej 5% powierzchni drzewostanu użytkowanego rębnie (reprezentatywny płat/-y obejmujący/-e zwarty starodrzew nie objęty cięciami rębnymi w tym przygotowawczymi o jednostkowej powierzchni nie mniejszej niż 6 arów) oraz pojedynczych starych drzew lub niewielkich grup, które zapewnią w przyszłości odpowiednie zasoby drewna martwego, w tym grubowymiarowego; pozostawiane płaty siedliska, biogrupy i pojedyncze drzewa powinny w miarę możliwości obejmować gatunki właściwe dla siedliska" – Usunąć zapis " pozostawienie bez użytkowania trudno dostępnych stoków i dolin potoków wraz z obszarami źródłiskowymi". Kwestia ta była omawiana na spotkaniach i przyjęto: działania ochronne w zakresie ochrony najcenniejszych fragmentów siedliska (strome stoki, doliny potoków, obszary źródłiskowe, suche jary, cenne, rzadkie siedliska) zgodnie z planem urządzenia lasu. – W odniesieniu do zapisu w celu działań ochronnych: - potrzebę zwiększenia ilości</p>			

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>martwego drewna w ekosystemach leśnych, wnioskuje: nie zmniejszanie ilości martwego drewna.</p> <p>– zagęszczenie punktów monitoringowych - 1 stanowisko na 250 ha siedliska, rozmieszczone równomiernie na terenie całego obszaru.</p> <p>– ilość martwego drewna we wskaźnikach autorskich i przy kartach obserwacji przyrodniczych powinna być określana w liczbach bezwzględnych, w m3. Przyjęcie takiego kryterium umożliwia obiektywną weryfikację oceny siedliska na podstawie szczegółowej inwentaryzacji drewna martwego, przy kolejnej rewizji pul, porównanie przy kolejnym monitoringu”.</p>			
14.	<p>Ogólna uwaga do zarządzenia:</p> <p>„Projekt zarządzenia jest bardzo ogólny, brak w nim podstawowych danych np. powierzchni zajmowanej przez siedliska: 9110- Kwaśne buczyny, 9130 - Żyzne buczyny. Nie ma możliwości sprawdzenia powierzchni siedlisk ponieważ załączniki mapowe są w formacie PDF, a w załączonym do konsultacji Standardowym Formularzu Danych są sprzeczne dane, np. dla 9110 Kwaśne buczyny w pkt.3 części tabelarycznej wpisano 51,63 ha a w tym samym dokumencie pkt.4 opis obszaru zapisano 211,0 ha”.</p>	Nadleśnictwo Dukla, zn. spr.: ZG-732-14/14 z dnia 12.03.2014	<p>W zarządzeniu ustanawiającym plan zadań ochronnych nie jest przewidziane umieszczanie danych odnośnie powierzchni zajmowanej przez siedliska przyrodnicze. Taka informacja podana była w dokumentacji pzo udostępnionej w trakcie konsultacji społecznych, w przeznaczonej do tego tabeli (tab. nr 2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane). W przypadku kwaśnych buczyn widnieje tu powierzchnia 51,63 ha, która jest zgodna z powierzchnią podaną w projekcie zmiany SDF obszaru (tab. nr 3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk). Wcześniejsza powierzchnia, skorygowana na skutek ustaleń z przedstawicielami Lasów Państwowych, została w projekcie zmiany SDF przy opisie siedliska – owo niedopatrzenie zostanie</p>	Zapisy pozostają bez zmian

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
			poprawione w projekcie SDF.	
15.	<p>Ogólna uwaga do zarządzenia:</p> <p>Brak kompletnej źródłowej dokumentacji, która powinna być udostępniona do konsultacji społecznych uniemożliwia odniesienie się do poszczególnych zapisów w projekcie zarządzenia.</p>	Nadleśnictwo Dukla, zn. spr.: ZG-732-14/14 z dnia 12.03.2014	<p>W ramach konsultacji społecznych nie przewiduje się udostępnienia pełnej dokumentacji badań terenowych. Dokumentacja taka może zostać udostępniona na wniosek zainteresowanych osób, o ile nie zawiera „danych wrażliwych”, czyli szczegółowych informacji o rozmieszczeniu najcenniejszych gatunków. Komplet informacji umożliwiający odniesienie się do projektu zarządzenia, w tym podsumowanie prac terenowych, w tym monitoringowych, znajduje się w dokumentacji pzo.</p>	Zapisy pozostają bez zmian.
16.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>„Działania ochronne: obszar wdrażania 9110 Kwaśne buczyny i 9130 Żyzne buczyny" Areal siedliska (zgodnie z zał. nr 7). Przedstawiony do konsultacji społecznej załącznik nr 7 i 8 jest w formacie PDF, który nie pozwala na przyporządkowanie siedlisk przyrodniczych do wydzieleń leśnych.</p> <p>Wniosek:</p> <p>w kolumnę obszar wdrażania dla PGL należy wpisać numery wydzieleń leśnych powierzchnię. Dodatkowo przekazać warstwę numeryczną siedlisk przyrodniczych z atrybutami adresu leśnego przypisanym przyrodniczym oraz powierzchnią w formacie shp (układ PWUG 1992). zwłaszcza, że lokalizacja siedliska 9110 Kwaśna buczyna jest niezgodna z bazą INVENT i ustaleniami w trakcie procedowania. Lokalizacja i powierzchnia siedlisk wymagana jest zgodnie z §3 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska w</p>	Nadleśnictwo Dukla, zn. spr.: ZG-732-14/14 z dnia 12.03.2014	<p>Załączniki nr 7 i 8 zawierają siatkę wyłączeń leśnych, co jest wystarczające by przypisać je do konkretnych wydzieleń. Niemniej do zarządzenia zostanie dodany odrębny załącznik przypisujący lokalizację siedlisk do działek i wyłączeń leśnych.</p> <p>Zasięg kwaśnej buczyny jest zgodny z bazą INWENT i ustaleniami ze spotkania w dniu 25 listopada 2013 roku. Ustalono wówczas że siedlisko 9110-3 zostanie całkiem wykreślone (niemniej siedlisko znajduje się na warstwie punktowej bazy INWENT), a siedlisko 9110-2 – wyznaczone w oparciu o bazę INWENT. Tak też się stało – warstwa punktowa bazy INWENT wskazuje na występowanie siedliska 9110-2 na grzbiecie między G. Kamionką i Czerteżem, i tam też zostało wyznaczone. Ekspert jedynie doprecyzował jego zasięg, wypełniając zapisy siwz.</p> <p>Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 nie wymaga przekazywania danych w</p>	Do zarządzenia dołączono nowy załącznik zawierający wykaz działek i wyłączeń leśnych, w obrębie których znajdują się siedliska przyrodnicze, będące przedmiotami ochrony w obszarze.

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz §6, ust.4 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania urzędzenia lasu, uproszczonego planu urzędzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu”.</p>		<p>postaci pliku shp, a tym bardziej nie określa jej struktury. §3 pkt. 1 dotyczy granicy obszaru Natura 2000 nie zaś siedlisk przyrodniczych, nie precyzuje tego również §6, ust.4 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania urzędzenia lasu, uproszczonego planu urzędzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.</p>	
17.	<p>Uwaga do załącznika nr 5 „W działaniu drugim, zaleca się eliminację obcych siedliskowo gatunków drzew, głównie sosny i modrzewia w ramach cięć pielęgnacyjnych i rębnych. Wniosek: Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu modrzew jest opisywany jako domieszka uszlachetniająca i dopuszcza się niewielki udział tego gatunku w składzie drzewostanów na siedlisku lasu górskiego i lasu wyżynnego. W związku z powyższym wnioskujemy o usunięcie modrzewia z tego działania”.</p>	<p>Nadleśnictwo Dukla, zn. spr.: ZG-732-14/14 z dnia 12.03.2014</p>	<p>W Polsce modrzew europejski na naturalnych stanowiskach rośnie tylko w Tatrach, a z uwagi na wymagania trudno uznać, że jest elementem właściwym dla buczyny karpackiej. Jako niewielka domieszka może występować wspólnie z sosną, natomiast jego większy udział jest niepożądany i powoduje przekształcenie siedliska. Niemniej zapis uzupełniono tak by nie zakładał jego całkowitej eliminacji. Uwzględniono również występowanie populacji modrzewia polskiego w rejonie obszaru Trzciana.</p>	<p>Słowo <i>eliminacja</i>, zastąpiono sformułowaniem <i>stopniowe usuwanie</i> oraz dodano zapis: (<i>docelowo modrzew powinien mieć charakter co najwyżej niewielkiej domieszki</i>)</p>
18.	<p>Ogólna uwaga do dokumentu „Brak uzasadnienia do projektu przedmiotowego zarządzenia, a tym samym analizy gospodarczej, ekonomicznej, społecznej. Nie określono wpływu realizacji zapisów planu zadań ochronnych na gospodarkę leśną, rozwój gospodarczy, rynek pracy i życie lokalnej społeczności. Uzasadnienie wymagane jest zgodnie z przepisem artykułu 2 ust.3 Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja w sprawie ochrony</p>	<p>Nadleśnictwo Dukla, zn. spr.: ZG-732-14/14 z dnia 12.03.2014</p>	<p>Projekt zarządzenia uzupełniono o uzasadnienie. W uzasadnieniu odniesiono się do wskazanych kwestii.</p>	<p>Uzasadnienie dołączono do dokumentu.</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Ochrona siedlisk przyrodniczych nie może nie uwzględniać treści przedmiotowej dyrektywy. W preambule Dyrektywy Siedliskowej, w której określony jest cel i idea jej wprowadzenia znajduje się zapis, że ochrona powinna uwzględniać wymogi gospodarcze, społeczne, kulturowe i regionalne. Prawo krajowe w Zasadach techniki prawodawczej również wprowadza obowiązek oceny skutków regulacji”.</p>			
19.	<p>Uwaga do załącznika nr 5 „Podział działań ochronnych na obligatoryjne i nieobligatoryjne dla gruntów nie będących własnością Skarbu Państwa skutkuje nierównym traktowaniem podmiotów (Lasy Państwowe, lasy innych własności) w zakresie ochrony siedlisk przyrodniczych”.</p>	<p>Nadleśnictwo Dukla, zn. spr.: ZG-732-14/14 z dnia 12.03.2014</p>	<p>Kluczowe dla ochrony siedlisk są działania, które należy podjąć na gruntach w zarządzie PGL LP, gdyż stanowią one przeważającą większość terenów leśnych w obszarze. W przypadku gruntów prywatnych brak na razie dobrych mechanizmów, które by umożliwiły wprowadzenie tam ograniczeń w użytkowaniu, np. programów leśnośrodowiskowych. Ponadto należy mieć na uwadze że ograniczenia są wprowadzane na gruntach Skarbu Państwa, o bardzo małym rozdrobnieniu działek, pozostający w zarządzie jednej instytucji, a więc wydaje się, że wprowadzanie ograniczeń wynikających z istnienia sieci Natura 2000 powinno być tam znacznie łatwiejsze do rozplanowania i wykonania oraz dużo mniej uciążliwe zarówno dla mieszkańców regionu jak i ogółu społeczeństwa, niż na gruntach pozostających w rękach prywatnych. Na uwadze należy również mieć fakt, iż właściciele lasów niepaństwowych związani są przepisami prawa powszechnie obowiązującego – tj. adresowanego do obywateli, podmiotów gospodarczych i innych podmiotów prawa, nie wiążą</p>	<p>Zmieniono zapisy dotyczące lasów innej własności – zniesiono podział na zadania podstawowe (obligatoryjne) i dodatkowe (nieobligatoryjne)</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
			<p>ich natomiast bezpośrednio przepisy umów międzynarodowych i dyrektyw UE adresowane do państw. Nieco inna jest sytuacja podmiotów zarządzających lasami w imieniu państwa. Jako tak zwana „emanacja państwa”, są oni związani także przepisami adresowanymi do państwa, w tym postanowieniami umów międzynarodowych oraz dyrektywami UE. W szczególności trzeba podkreślić, że zarządzający lasami w imieniu państwa są obowiązani do tzw. „prospółnotowej interpretacji prawa”, czyli w granicach kompetencji określonych przez prawo krajowe, są obowiązani działać bezpośrednio na rzecz osiągnięcia celów dyrektywy UE.</p> <p>Podział na zadania obligatoryjne i nieobligatoryjne usunięto.</p>	
20.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>„Wnioskuje, żeby projektowane działania ochronnych dla obszaru Natura 2000 Trzciana były zgodne z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawy o lasach oraz Dyrektyw Siedliskowej. Przyjęcie zaplanowanych w projekcie zarządzenia działań ochronnych może stwarzać zagrożenie dla trwałości lasów, realizacji zadań zaplanowanych w planie urządzenia lasu, za którą zgodnie z §35 ustawą o lasach odpowiada nadleśniczy”.</p>	<p>Nadleśnictwo Dukla, zn. spr.: ZG-732-14/14 z dnia 12.03.2014</p>	<p>Projektowane działania ochronne były (przed zmianami dokonanymi wskutek zgłoszonych uwag) w pełni zgodne z wymogami przytoczonych przez wnioskodawcę aktów prawnych i dyrektywy. Brak podstaw do twierdzenia, że „przyjęcie zaplanowanych w projekcie zarządzenia działań ochronnych może stwarzać zagrożenie dla trwałości lasów, realizacji zadań zaplanowanych w planie urządzenia lasu, za którą zgodnie z §35 ustawą o lasach odpowiada nadleśniczy”.</p> <p>Wnioskujący na potwierdzenie tej tezy nie przytoczył żadnych argumentów, trudno więc się do nich odnieść.</p>	<p>Zakres zmian przedstawiono w pkt. 1-6.</p>
21.	<p>Uwagi do załącznika nr 5</p> <p>Wniosek o wykreślenie zadania ochronnego</p>	<p>Platforma Obywatelska Powiatu Krośnieńskiego,</p>	<p>Zapis o pozostawieniu do naturalnego rozpadu „co najmniej 5% powierzchni drzewostanu użytkowanego</p>	<p>Zakres zmian przedstawiono w pkt. 1-6.</p>

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>dotyczącego pozostawiania do naturalnego rozpadu co najmniej 5% powierzchni drzewostanu użytkowanego rębnie.</p> <p>Uzasadnienie: „Projekt zawiera zapisy mogące skutkować istotnym ograniczeniem pozyskania drewna na terenie obszaru. Mogłoby to wywołać następujące, niekorzystne reperkusje gospodarcze: - spadek podaży drewna na rynku lokalnym, a w następstwie wzrost jego cen; - zastępowanie drewna (surowca odnawialnego) podstawowego paliwa do ogrzewania budynków mieszkalnych dla miejscowej ludności paliwami kopalnymi, głównie węglem w efekcie wzrost zanieczyszczenia powietrza tlenkami siarki i pyłami; - spadek liczby miejsc pracy w usługach leśnych, transporcie i przetwórstwie drewna, handlu drewnem wyrobami drewnopochodnymi, leśnictwie (lub nawet upadłość części podmiotów prowadzących wcześniej wymienioną działalność) - spadek wpływów podatkowych (PIT, CIT, VAT, podatki od nieruchomości) - wzrost kosztów pomocy społecznej - ograniczenie konkurencyjności regionu - spadek przychodów Skarbu Państwa (Lasy Państwowe) ze sprzedaży drewna. Za niedopuszczalne uważamy zapisy dotyczące siedlisk przyrodniczych -żyzna buczyna</p>	<p>zn. spr.: RKP-2312/2014 z dnia 12.03.2014</p>	<p>rębnie” został uzgodniony i zaakceptowany przez przedstawicieli Lasów Państwowych na spotkaniu w dniu 24 stycznia 2012 roku dotyczącym obszarów Rymanów i Trzciana. Prace nad dokumentacjami planów zadań ochronnych trwały jednak nadal i w ich toku zaangażowani w projekt interesariusze zwrócili uwagę, że w takiej postaci sformułowanie jest zbyt ogólne i trudne do interpretacji. W związku z tym na kolejnym spotkaniu z przedstawicielami Lasów Państwowych (25 listopada 2013 roku) pojawiła się nieco inna propozycja zapisu, która jednak nie była jego zmianą, a jedynie próbą doprecyzowania. Brzmiała ona „co najmniej 5% powierzchni drzewostanu użytkowanego rębnie (płat/-y obejmujący/-e zwarty starodrzew nie objęty cięciami rębnymi)”, opcjonalnie proponowano zapis oparty na 5% zasobności. Oba zapisy również nie spotkały się z akceptacją, w zamian zaproponowano zapis „pozostawianie co najmniej 5% powierzchni reprezentatywnego drzewostanu objętego użytkowaniem rębny”. Sformułowanie to pojawia się również w piśmie z dnia 16 stycznia 2014 roku (znak spr.: ZO-7324-3/14), jako zapis właściwy dla obszarów Bednarka, Trzciana i Rymanów. W ocenie tut. organu zapis w takim kształcie nie jest jednak właściwy, gdyż nie precyzuje w należyty sposób, zrozumiąły dla różnych odbiorców, jak ma być wyznaczana taka powierzchnia. Z tego względu przy konstruowaniu projektu zarządzenia podjęto kolejną próbę doprecyzowania tego sformułowania i zaproponowano zapis</p>	

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>-kwaśna buczyna o pozostawianiu do naturalnego rozpadu co najmniej 5% powierzchni drzewostanu użytkowanego rębnie. Zapisy takie zmierzają do ochrony biernej możliwie dużych powierzchni objętej siedliskami chronionymi. Siedliska te na terenie obszaru występują wielkoobszarowo, nie są zagrożone i nie wymagają istotnych zmian w gospodarce leśnej. Narzucana w projekcie wielkopowierzchniowa ochrona bierna jest skrajnie restrykcyjna. Nie pozwala właścicielowi gruntu na czerpanie z tego jakichkolwiek korzyści materialnych. Oczywiście jest, że ochronie biernej mogłyby podlegać obszary chronione (np. rezerваты przyrody), jednak w przypadku lasów gospodarczych brak jest takiego uzasadnienia. Utrzymanie projektowanego zapisu w naszej ocenie spowoduje spadek pozyskania drewna na terenie obszaru ze skutkami wskazanymi powyżej. Tymczasem treść zapisu kłóci się z celami ustanowienia sieci obszarów Natura 2000. Na terenie obszarów powinno się pogodzić ochronę przyrody z prowadzeniem działalności gospodarczej, co jest wyraźnie napisane w treści przedmiotowej Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG z dnia 21 maja w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. W preambule, gdzie określony jest cel i idea jej wprowadzenia znajduje się zapis, że ochrona powinna uwzględniać wymogi gospodarcze, społeczne, kulturowe i regionalne.</p>		<p>„pozostawianie do naturalnego rozpadu co najmniej 5% powierzchni drzewostanu użytkowanego rębnie (reprezentatywny płat/-y obejmujący/-e zwarty starodrzew nie objęty cięciami rębnymi w tym przygotowawczymi o jednostkowej powierzchni nie mniejszej niż 6 arów)”, który jak wynika z uwag RDLP w Krośnie, Nadleśnictwa Dukla i wnioskodawcy na etapie udziału społecznego został oceniony jako zbyt restrykcyjny, mimo iż wcześniej samo działanie nie budziło sprzeciwu i zostało uzgodnione. W intencji tut. organu było takie doprecyzowanie zapisu by wskazywał iż pozostawiany płat ma obejmować zwarty starodrzew, złożony z drzew właściwych dla siedliska i nie objęty cięciami rębnymi, czyli wyznaczany najlepiej już na etapie trzebieży późnych. W płatach użytkowanych rębnie należałoby wyznaczyć najlepiej zachowany fragment starodrzewu, który w możliwie najmniejszym stopniu był objęty cięciami rębnymi (wcześniej kwestię mocno przerzedzonych drzewostanów rębnych rozwiązywało odniesienie do zasobności). Sprzeciw jaki budzi próba doprecyzowania zapisu dotyczącego „reprezentatywnego drzewostanu”, nie w pełni jest zrozumiała, ponieważ jednak uwzględniono uwagi RDLP w Krośnie i Nadleśnictwa odnośnie stanu siedliska, zapis zostaje wykreślony.</p> <p>W kontekście powyższych wyjaśnień nasuwa się jednak pytanie na czym wnioskodawca opiera swoje uwagi, skoro pozostawione bez cięć rębnych miało być jedynie 5% powierzchni siedliska, a 95% nie podlega ograniczeniom większym niż</p>	

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	Celem przyjęcia Dyrektywy nie było istotne ograniczenie działalności człowieka, ale jej pogodzenie ze sprawami ochrony przyrody”.		obecnie, m.in. wynikającym z zapisów Instrukcji Urządzenia Lasu czy certyfikacji PEFC. Poza tym należy mieć na uwadze, że 5% miało dotyczyć tylko siedliska przyrodniczego, w dodatku jedynie tej jego części, która obecnie jest użytkowana rębnie lub w najbliższym czasie ma być przeznaczona do tego zabiegu, a nie całego obszaru, co dodatkowo znacząco redukuje tę powierzchnię. Nie wiadomo też z czego wynika zapis o „wielkoobszarowej ochronie biernej”, skoro proponuje się by w wyłączeniu liczącym przykładowo 20 ha, pozostawić 1 ha. Dodatkowo w przypadku gruntów poza zarządem Lasów Państwowych proponowane zapisy nie niosą żadnych istotnych ograniczeń, a jedynie sankcjonują stan obecny. Trudno w tym kontekście zgodzić się z poglądem, że proponowane zapisy „kłócą się z celami ustanowienia sieci obszarów Natura 2000”, skoro jedyną racjonalną opcją jest ich brak, bo nie sposób zredukować ich bardziej. Chyba, że wnioskodawca pogodzenie działalności gospodarczej z ochroną przyrody rozumie jako całkowitą rezygnację z jakichkolwiek obostrzeń.	
22.	Ogólna uwaga do projektu zarządzenia – brak uzasadnienia.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku	Projekt zarządzenia uzupełniono o uzasadnienie.	Uzasadnienie dołączono do dokumentu.
23.	Uwaga do załącznika nr 3 Skoro zagrożenia o kodach B02.04 i B02.06 dla siedliska 9130 ujęte są jako istniejące nie ma potrzeby ujmowania ich jako potencjalnych.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku	Ujęcie wskazanych zagrożeń jako istniejących i potencjalnych jest wynikiem ustaleń z przedstawicielami PGL LP, którzy podczas konsultacji argumentowali, że wskazane zagrożenia nie występują na gruntach znajdujących się w ich zarządzie.	Zapisy pozostają bez zmian.
24.	Uwaga do załącznika nr 3	Generalna Dyrekcja	Odpowiedzi udzielono w pkt. 7	Zapisy pozostają bez zmian.

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	Dlaczego przy podkowcu zagrożenie D01.02 ujęte jest jako istniejące i potencjalne?	Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku		
25.	Uwaga do załącznika nr 3 Czy jest celowe w ramach zagrożenia o kodzie E06 wydzielanie jako potencjalnego zagrożenia związanego z instalacją na kościele stacji bazowych (BTS)?	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku	Jest, gdyż instalacja stacji bazowych zostało oceniona jako zagrożenie obecnie nie występujące, a więc potencjalne.	Zapisy pozostają bez zmian.
26.	Uwagi do załącznika nr 4 i 5 Brak podstawy do formułowania celów ochrony oraz działań ochronnych dla siedliska proponowanego do wykreślenia z listy przedmiotów ochrony.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku	Uwagę uwzględniono – w celach i działaniach ochronnych pozostawiono jedynie korektę SDF.	Zakres zmian przedstawiono w pkt. 9
27.	Uwaga do załącznika nr 5 Wskazanie że właściciel/zarządca terenu może być ujęty jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań tylko na podstawie porozumienia z RDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku	Uwagę uwzględniono – zapisy zostały zmodyfikowane w całym dokumencie, tak by sformułowanie „właściciel/zarządca” pozostało tylko przy tych działaniach, które wykraczają poza obowiązki określone obecnymi regulacjami.	Wykreślenie sformułowania: <i>właściciel/zarządca</i> lub wskazanie na konieczność zawarcia porozumienia z RDOŚ
28.	Uwaga do załącznika nr 5 Wskazanie że w przypadku realizacji działania „potrzeba zwiększenia ilości martwego w ekosystemach leśnych” należy wskazać konkretną wartość.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku	W związku z uznaniem wniosku RDLP w Krośnie i Nadleśnictwie Dukla dotyczącego ilości martwego drewna i zmiany stanu ochrony siedlisk, zadanie zostało wykreślone. Wskazaną wartość doprecyzowano w celach działań ochronnych.	Zakres zmian przedstawiono w pkt. 3.
29.	Uwaga do załącznika nr 5 Polecenie usunięcia sformułowania „lub inne zainteresowane podmioty”	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku	Uwagę uwzględniono – sformułowanie zostało wykreślone.	Wykreślenie sformułowania z dokumentu.
30.	Uwaga do załącznika nr 5 Polecenie przeniesienia działania dotyczącego powiększenia obszaru o kościoł w Tylawie do uzasadnienia.	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku	Uwagę uwzględniono.	Działanie zostało usunięte z załącznika i przeniesione do uzasadnienia. Zweryfikowano również cele ochrony podkowca.
31.	Uwaga do załącznika nr 5	Generalna Dyrekcja	Uwagi nie uwzględniono – brak przeciwwskazań by tego	Zapisy pozostają bez zmian.

Lp	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Odpowiedź	Sposób uwzględnienia uwagi w treści zarządzenia
	<p>Wniosek o wykreślenie działania ochronnego dotyczącego oznaczenia obszaru tablicami informacyjnymi.</p> <p>Uzasadnienie: „Jeżeli są to tablice o jakich mowa w art. 115 ustawy o ochronie przyrody to ich umieszczenie nie powinno być uznawane jako działanie ochronne ponieważ obowiązek ten wynika z innych przepisów”.</p>	<p>Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku</p>	<p>rodzaju działania realizować w ramach planu zadań ochronnych.</p>	
32.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Wniosek by siedliska 9110 i 9130 były monitorowane w odstępach czasowych określonych metodyką GIOŚ czyli co 3 lata.</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku</p>	<p>W ocenie tut. organu nie jest uzasadniony tak częsty monitoring w przypadku siedlisk leśnych. Odniesienie do metodyki GIOŚ oznacza sposób jego wykonania nie zaś częstotliwość, która w dokumencie została określona odrębnym zapisem. Z uwagi jednak na rozbieżność w ocenie stanu wskazanych siedlisk pomiędzy wykonawcą pzo a RDLP w Krośnie i Nadleśnictwem, zasadne byłoby zwiększenie częstotliwości badań, czyli przeprowadzenie ich za 5 lat.</p>	<p>Zapis: <i>jednorazowo, pod koniec okresu obowiązywania planu zadań ochronnych,</i> zmieniono na: <i>dwukrotnie, w 5 i 10 roku obowiązywania planu</i></p>
33.	<p>Uwaga do załącznika nr 5</p> <p>Wskazano konieczność doprecyzowania działania: „- nie należy dopuścić do fragmentacji obszarów leśnych i zadrzewień przez powstanie izolowanych płatów tych siedlisk; - nie należy dopuścić do degradacji żerowiska poprzez wielkoobszarowe wylesienia i trwałe usuwanie zadrzewień bez nasadzeń zastępczych”.</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku</p>	<p>Uwagę uwzględniono – zapis przeformułowano tak by była to wytyczna wskazująca na preferowany kierunek zagospodarowania terenu, nie zaś zakaz eliminujący jakiegokolwiek wylesienia.</p>	<p>Wskazany zapis zmieniono na: <i>należy utrzymać zwarty charakter obszarów leśnych poprzez unikanie wielkopowierzchniowych wylesień, mogących powodować trwałe przekształcenie ich struktury przestrzennej i fragmentację.</i></p>
34.	<p>Uwaga do załącznika nr 6</p> <p>Zapis: „Nie należy dopuścić do wielkoobszarowych wylesień lub fragmentacji obszarów leśnych – utrzymać dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu” jest nieczytelny.</p>	<p>Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, e-mail z dnia 13 marca 2014 roku</p>	<p>Uwagę uwzględniono – zapis przeformułowano tak by była to wytyczna wskazująca na preferowany kierunek zagospodarowania terenu, nie zaś zakaz eliminujący jakiegokolwiek wylesienia.</p>	<p>Wskazane zapisy zmieniono na: <i>należy utrzymać zwarty charakter obszarów leśnych poprzez unikanie wielkopowierzchniowych wylesień, mogących powodować trwałe przekształcenie ich struktury przestrzennej i fragmentację</i></p>

W toku konsultacji społecznych otrzymano również inne uwagi i zapytania: od Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie (status dokumentacji planu zadań ochronnych, ustalenia ze spotkań roboczych, kwestia opiniowania dokumentu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody, rola Zespołów Lokalnej Współpracy), Nadleśnictwa Dukla (trudność z rozróżnieniem załączników mapowych, ustalenia ze spotkań roboczych), Platformy Obywatelskiej Powiatu Krośnieńskiego (wyznaczenie obszaru Natura 2000 Trzciana, wskazanie na konieczność rekompensat). Nie dotyczyły one jednak konsultowanego projektu zarządzenia.

Karta projektu planu zadań ochronnych zamieszczona została również w publicznie dostępnych wykazach, zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w dniu 21 lutego 2014 r.

Projekt zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), uzgodniono również z Wojewodą Podkarpackim w dniu 29 kwietnia 2014 r.

W związku z wprowadzeniem do załącznika Nr 7 korekt działek na których znajdują się siedliska przyrodnicze, projekt zarządzenia ponownie uzgodniono z Wojewodą Podkarpackim w dniu 20 maja 2014 r.

Załącznik nr 7 stanowi zestawienie obejmujące pododdziały leśne oraz działki ewidencyjne w obrębie których zlokalizowano siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony. Zestawienie to zostało wykonane na wniosek zgłoszony przez Nadleśnictwo Dukla w toku konsultacji społecznych.

W przypadku gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Dukla zmiany polegają na aktualizacji podziału powierzchniowego nadleśnictwa (do nowszych danych znajdujących się w posiadaniu RDOŚ w Rzeszowie) oraz usunięciu z zestawienia pododdziałów obejmujących elementy liniowe – drogi leśne i potoki. Poprawki te wynikają z uwagi Nadleśnictwa Dukla, zgłoszonej w toku konsultacji społecznych innego obszaru Natura 2000 (Łysa Góra PLH180015), która wskazywała, że tego typu elementy w zestawieniu nie powinny być ujęte.

W przypadku pozostałych gruntów usunięto te działki, które udało się zidentyfikować jako wydzielone ewidencyjnie drogi oraz działki, w obrębie których siedlisko zajmowało niewielką, zaniedbywaną powierzchnię – ujęcie danej działki wynikało głównie z błędów technicznych wynikających z niewielkich przesunięć w obrębie warstw shape file (.shp), które posłużyły do sporządzenia zestawienia.

Dokonane poprawki nie rzutują na rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych przedstawione w załączniku nr 8 (mapa rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze), który był poddany konsultacjom społecznym. Na mapie zmieniono jedynie podział powierzchniowy nadleśnictwa tak by był on w pełni zgodny z wykonanym zestawieniem.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1) Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem zarządzenia jest wypełnienie zobowiązań prawa wspólnotowego i polskiego odnośnie zapewnienia właściwego (sprzyjającego) stanu ochrony na obszarach Natura 2000.

Zgodnie z art. 3 Dyrektywy siedliskowej, spójna europejska sieć ekologiczna Natura 2000 ma umożliwić zachowanie siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I i siedlisk gatunków wymienionych w załączniku II w stanie sprzyjającym ochronie w ich naturalnym zasięgu lub tam gdzie to stosowne - odtworzenie takiego stanu.

Natomiast zgodnie z art. 6 Dyrektywy siedliskowej dla specjalnych obszarów ochrony państwa członkowskie ustalą konieczne działania ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych obiektów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie działania prawne, administracyjne lub oparte na dobrowolnych umowach, korespondujące z ekologicznymi wymaganiami rodzajów siedlisk naturalnych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II żyjących w tych obiektach.

Ponadto zgodnie z art. 11 Dyrektywy Państwa członkowskie podejmą monitorowanie i nadzór stanu ochrony siedlisk naturalnych i gatunków o których mowa w art. 2, natomiast zgodnie z art. 17 mają obowiązek raportowania co 6 lat na temat wprowadzania w życie działań podejmowanych na mocy dyrektywy.

Celem zarządzenia jest zatem zachowanie właściwego stanu ochrony lub dążenie do odtworzenia właściwego stanu zachowania przedmiotów ochrony występujących w obszarze Trzciana PLH180018. Zostanie to wypełnione poprzez zaplanowanie i realizację działań ujętych w niniejszym zarządzeniu. Zarządzenie pozwoli również na monitorowanie przedmiotów ochrony oraz będzie ważnym przyczynkiem dla raportowania.

2) Konsultacje społeczne.

Projekt wymaga konsultacji społecznych. Ich zakres został opisany powyżej.

3) Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana m.in. ze środków budżetu państwa w tym w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 Horyniec. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych zawartych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat, wyniesie łącznie około 819,8 tys. zł.

4) Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na rynek pracy. Zarządzenie nie przewiduje jakichkolwiek ograniczeń dla rynku pracy. Realizacja zarządzenia może natomiast stworzyć okresowe miejsca pracy.

5) Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki.

6) Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Wejście w życie zarządzenia nie wpłynie w jakikolwiek sposób na sytuację i rozwój regionów. Może przyczynić się do zwiększenia wartości przyrodniczej obiektu a przez to do podniesienia i utrzymania jego atrakcyjności turystycznej.

7) Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie jest zgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, co więcej, jest wypełnieniem zobowiązań prawa Unii Europejskiej, o czym wspomiano w pkt. 1.